



# BUDAPEST

# ÁCSKA

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

VI. ÉVFOLYAM  
171

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám  
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám  
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAJ, 1925 JULIUS HÓ 26  
VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:  
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,  
télre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára  
1 1/2 Dinár

## Legyen békesség a Vojvodinában is!

A kisebbségek által lakott Vojvodina őszinte örömmel és megnyugtató érzéssel fogadja a megegyezés nagy művét. A szerb nép kétségtelenül nagykonceptióju vezére és a horvát parasztpárt elnöke a megegyezés létrehozásával majdnem páratlanul álló államférfiúi képességekről tettek tanúságot. Az egész európai sajtó a biznysága annak, hogy Pasic és Radics nemcsak az SHS királyságnak, de egyben egész Európa békéjének tettek szolgálatot, amikor a királyság határain belül biztosították a konszolidáció nagy művének befejezését. Az angol és francia lapok az őszinte elragadtatás által sugallt szavakban emlékeznek meg a jugoszláv belpolitikai élet kimagasló két alakjáról, s mi, akik a nagy és általános öröm közepette sem tudunk a magunk speciális bajairól megfeledkezni, hinni merjük, hogy a legnagyobb probléma szerencséskezű megoldói meg fogják oldani a mi kisebb problémáinkat is.

A megegyezés nagy munkájának eredményei félretolták a békesség történelmi szükségszerűségének útjából a szerb és horvát intranszigencia képviselőit. A meggyőződés és pártsemponatok fanatikusainak, néhány radicspárti képviselőnek, több radikálisnak és Pribicevics egész táborának semmi köze a szerb-horvát békesség megteremtéséhez. *A békét a második garnitúra kötötte meg.* Azok, akik hüvösen és józanon gondolkodnak, akik itéletük meghozatala előtt minden szempontot gondosan mérlegelnek, akik teóriák vaksága helyett a tények figyelői. A béke azoké, akik szakítani tudtak és szakítani mertek a gyűlölet örökét pazarló, természetlen és idejét mult politikájával. Erre kell gondolnunk akkor, amikor a Vojvodina közvéleménye nevében bátrak vagyunk azt a követelést felállítani, hogy most már jöjjön a Vojvodina közigazgatásában is a második garnitúra!

Ha már békesség van, legyen békesség itt is. Tűnjenek el azok a tisztviselők, akik a nemzetiségek lakta területeken a testi fenyegetésként alkalmazták olyan könnyen tévesztük össze az államhatalom gyakorlásával. Vonuljanak nyugalmomba a botozó jegyzők és a pofozó rendőrkommisziáriusok. Váltásuk le azokat a főtisztviselőket, akik még ma is esküt tesznek arra, hogy minden magyar és német anyanyelvű állampolgár gazember és ellensége az államnak. A hetedik éve dolgos, becsületes és loyális életet élő kisebbségek ezen idő alatt éppen elégszer adták biznyságát annak, hogy részesei kívánnak lenni az általános rend és konszolidáció megteremtésének. Minden állampolgári kötelességeiket a legpontosabban teljesítették, s még hulló vérük adójával is biznyságot tettek hűségük és józanságuk mellett. Miért hát a lenezés és megvetés érzetése olyan polgárokkal szemben, akiknek egyéb bűnük sincs, mint az, hogy magyarul tanulták meg dicsérni az Istent? A Vojvodina összes kisebbségei őszintén és becsületes hittel osztognak a nemzet nagy örömében. Ez az öröm azonban csak akkor lehetne teljes, ha teljes volna a békesség is. Ettől azonban itt még kissé messze vagyunk és messze leszünk mindaddig, amíg a Vojvodinában egyetlen olyan köztisztviselő akad, aki az állam hivatalból kinevezett elenségének fogja tartani továbbra is a magyarságot.

Legyen békesség a Vojvodinában is. Nemcsak a magyar és német kisebbségek, de legelsősorban az állam érde-

kében állítjuk fel azt a követelést, hogy távolítsák el helyeikről azokat a vojvodinai tisztviselőket, akik ma sem látnak mást a kisebbségekben, mint a bűnösök tömegét. Ez a probléma ki-

sebb és könnyebben megoldható, mint a szerb-horvát kérdés, s ha megoldották a nagyobbát, most bizalommal várjuk, hogy megoldják a kisebbet és kevésbé jelentőset is.

## Rádicsék az Obznana alkalmazását követelik a Zajednica tagjaival szemben

Megindult a harc a Zajednica és rádicspárt között

Zagreb. A horvát parasztpárt és Zajednica között heves harc támadt és mindkét párt erős agitációt fejt ki a választók körében. Különösen a Zajednica igyekszik kihasználni azt a hangulatot, ami az utóbbi napok hatása alatt kialakult a horvát parasztpárt ellen.

A Zajednica hivatalos lapja a „Hrvat” tegnap vezető helyen árulónak nevezte Rádics Szeptánt. Rádics hét évig köztársaságról beszélt a horvát népnek, sőt hozzátartozói körében még a köztársaság kikiáltásának napját is megállapította. Így volt ez és ezt nem lehet letagadni. Azt egyáltalán nem lehet csodálni, ha valaki monarchiáért és a Karagyorgyevics dinasztiaért lelkesedik az azonban már csodálatos, hogy va-

laki hét évig a legelkeseredettebben támadja a monarchiát és királyt, amikor ez a világ legjobb királya.

Horvátországban autonomista pártok alakultak amelyeket Rádics mind árulónak bélyegzett, amikor ő konföderációt akart. Most Rádicsnak nemcsak konföderáció nem kell, hanem még autonómia sem, ő most centralista és még Pribicevicsen is tultesz.

A Zajednica hívei tegnap Beogradból azt a hírt kapták, hogy rádicsék az Obznana most rájuk akarják kiterjeszteni. A radikálisok azonban a leghatározottabban ellenzik ezt, mert a Zajednica monarchista és azért senkire sem lehet kiterjeszteni, mert az alkotmány revízióját követeli.

## Még van horvát kérdés

A szkupstina ülése — Befejezték a kormánynyilatkozat vitáját

Beograd. A tegnapi parlamenti ülésen általánosan az a vélemény alakult ki, hogy a horvát kérdést még nem oldották meg. Még a kormánynyilatkozat referensei is azt mondták, hogy a horvát kérdés még nincs megoldva és sok idő fog eltelni addig, amíg a horvát kérdés le kerül a napirendről. Még a legobjektivebb politikai körökben is az a nézet, hogy ennek a véleménynek kialakulásában nagy része van Trumbics Ante pénteki beszédének.

A pártok vezetői tegnap elhatározták, hogy a kormánynyilatkozat feletti vitát szombaton befejezik és így hétfőn a költségvetési tizenkettőket kezdi tárgyalni a szkupstina.

Trifunovics Misa vallásügyi miniszter volt az első felszólaló. Beszédében beismerte, hogy a horvát kérdés még mindig fennáll. Csodálkozik azon, hogy

Spaho és Korosec most Pribicevicscel mennek együtt. (Tiltakozás az ellenzéknel).

Trumbics személyes kérdésben szólalt fel és ismételtén kijelentette, hogy az egyezményt csak két párt egyezményének tartja.

Pribicevics Szvetozár a Zajednica politikáját sokkal veszélyesebbnek tartja, mint a horvát parasztpártét. Az egyezményt csak pártok és nem a nép kötötte meg.

Jovanovics Lyuba nagy örömmel fogadta a megegyezést, bár jobban is kilehetett volna dolgozni.

Jovanovics M. Jovan is üdvözölte a megegyezést.

Rádics Pavle Pribicevics Szvetozárral vitakozott. Utána még Trumbics és Pribicevics szólaltak fel személyi kérdésben, mire befejezték a kormánynyilatkozat vitáját.

## Ujabb francia veszteségek

A francia kormány hivatalosan nem értesült Abd-el Krim békeajánlatáról

Madrid. Tangerből érkező jelentések szerint a franciák a marokkói harctéren újabb súlyos veszteségeket szenvedtek. Most már Fez előtt is kénytelenek voltak visszavonulni. A francia csapatok kiűrtették Aim Medianet, annak ellenére, hogy a francia csapatok negyven bombavető repülőgépe is harcolt.

Fezből jelentik: Megerősítik, hogy a rifiek, akik Ain-Aicha és Ain-Maoutif mellett rendetlen összevisszaságba kerültek és a francia tüzérség valamennyi méretű ágyui részéről heves tüze-

lést szenvedtek, északi irányban özönlének vissza, miközben magukkal viszik mindegyik helység lakóit és állatait.

Az ellenség jelenleg a Debel—Aghil—Taunat—Senhadja vonaltól északra áll. A helyzet továbbra is javulóban van az egész harcvonalon.

Páris. Painlevé miniszterelnök a minisztertanács után egy kérdésre azt a választ adta, hogy a kormánynak eddig semmiféle hivatalos értesülése nincsen még Abd el Krim békeajánlatáról.

## Háboru fenyeget Keletáziában

Angol aggodalmak

A Daily Mail kínai jelentése szerint itt a helyzet egyáltalán nem javult, sőt annyira rosszabbodott, hogy ma már kevés reménye van annak, hogy a keletáziái háborút el lehessen kerülni. Mindenestre érdekes tény, hogy amíg Kinában némiképpen helyreállt a nyugalom, addig Kelet-Ázsiában egyre jelentősebb polgárháboru van. Ezzel kapcsolatban a különböző bizto-

sítási ügynökségek keletáziái prémiumaik díját jelentősen fel is emelték. Így például a Lloyd biztosító illetményeit július huszonkilencedikétől hatvanöt ezrelékre emeli fel, a keleti háboru veszélyével kapcsolatban. Ez a legmagasabb prémium, amely a tengerelutazó háboru óta Angliában előfordult.

Az amerikai vöröskeresztes akció

néhány tagját, akik kínai menekülteknek nyújtottak segítséget, kínai rablóbandák megtámadták és az expedíció vezetőjét, Palmek amerikai őrnagyot, valamint az expedíció orvosát, Howard dr.-t elfogták. Howard fia megmenekült. Az amerikai nagykövetség Csang Cso-Lin marsallhoz éieshangu tiltakozó jegyzeket intézett, amelyben követelte az elfogott amerikai állampolgároknak a szabadonbocsátását.

## Fehér gárdisták Kievs és Minsk körül

Varsó. Vilnából, eddig meg nem erősített hírek szerint, olyan jelentések érkeznek, hogy a Kievs és Minsk közötti vasutvonalon lévő Kusvili várost fehér csapatok szállták meg. A állomás valamennyi épületét percek alatt elfoglalták a fehér gárdisták, akik ezután a kommunisták vezetőit letartóztatták. Az állomásra érkező vonatok utasait, köztük a harmadik orosz divízió parancsnokát is letartóztatták a fehér gárda tisztjei. Minskben és Kievsben erre a hirre azonnal alarmirozták a csapatokat.

## Bosszankodnak a daytoniak mert tulságos hamar fejeződött be a majomper

A nemrégén lezajlott daytoni majompernek, amelyet érdeklődéssel kísért az egész világsajtó, kissé komikus, de éppen nem érdektelen fejleményei vannak. A daytoni közvéleményugyanis megvan győződve arról, hogy a pert tulságosan gyorsan fejezték be. A bíróság ugyanis, hogy sürgesse az ítéletet, úgy határozott, hogy a szakvéleményeket írásban kéri be, s annak terjedelmét maximálisan kétezer szóra korlátozta.

A lapok a közvélemény nyomása alatt most heves támadást intéznek a bírók ellen, akiket azzal vádolnak, hogy daytoni születésük dacára nem voltak tekintettel a város érdekeire akkor, amikor megrovidították a pör lefolyását. A bírónak — írják a lapok — tudniok kellett volna, hogy a per folytán hallatlanul fellendült idegen forgalomból óriási haszna volt az államnak. A pör befejezte után a városra újra a régi csőnd borul és örökre megszüntettnek látszanak azok a kereseti források, amelyek a per alatt adódtak elő. A kis város lapjainak támadásain nagyon sokat mutat az amerikai sajtó.

## Tőzsde

Zürich, 1925 július 25.

Beograd	9.04	Berlin	122.60
Páris	24.30	Bécs	0.007247
London	25.50	Budapest	0.00723
Newyork	515.25	Prága	15.25
Brüssel	23.80	Bukarest	2.65
Milano	18.87	Szöfija	3.70
Amsterdam	206.70	Szaloniki	—

## Novisadi terménytőzsde

1925 július 25. (Hivatalos jegyzések)

### Tengeri

bácskai duplikát kassza  
kötés 182.50, 1200 mm  
bácskai VII duplikát kassza  
kötés 185, 1500 mm  
bácskai Sombor vidéki duplikát kassza  
kötés 185, 1000 mm  
bánáti dunai hajókötés 194.50, 3000 mm  
boszniai hajó Racsa kötés 188, 4000 mm  
Irányzat: lanyha

## Izléstelen férfitrikók a novisadi strandon

A novisadi strandon minden szezonban erős kifakadásokat hallani a nők fürdőruhája miatt. Azt mondják, hogy a nők kitergetik bájaikat és feltűnően kivágott fürdőtrikóikkal a szemérem ellen vétenek. Sőt vannak olyanok is, akik erőteljes akciót sürgetnek a női strandtoilettek ellen. Minden erkölcsi alapon álló vita oda konkludál, hogy a női fürdőkosztümöket erkölcsösebb keretek közé kellene szorítani.

Egyáltalán nem vagyunk barátai a hipermodern öltözködési mániáknak s nem helyeselhetjük a divat örületét a strandon sem, mert a strand utóvégre nem egy Cirkus Kludsky ahol beléptidij ellenében csodákat, és vizilovakat kell megbámulni, de viszont nem helyeselhetjük az erkölcs prókátorok egyoldalú megállapításait sem. Mert ha a női fürdőtrikók izléstelenek, annál izléstelenebbek a férfi fürdőruhák is. Hiszen ha a „kivágásról” van szó, akkor a strandoló férfiak minden bizonnyal sokkal „kivágottabbak” mint a nők, mert még azt a fáradtságot sem veszik maguknak, hogy felsőtestüket eltakarják. Lépten nyomon találkozunk a strandon félmestelen férfiakkal, akik részint Apolló szépségű, részint vézna és csirkemellű bájaikat viszik közszemlére. Különösen a csámpáslábuak, az O és X betűnek hódoló csenevész szeretnek tündökölni hórihorgas külsejükkel, pedig általános közutálatnak örvendenek. Az embernek szinte felfordul a gyomra, ha ezek a skatulyamellű piperkőcök végigsétálnak a strandon.

És bizonyára mindenki észrevette, milyen csunyak és izléstelenek a trikós maskulinumok, amikor kiszállnak a vízből és kecses tánclepekben lejtnek el női imádók mellett.

Ilyenkor a jobberősű emberek csak megvetéssel fordulhatnak el az ilyen épületes látvány elől. Határozottan tagadjuk tehát, hogy a női trikók, bármilyen formában is izléstelenebbek, mint a férfi fürdőtrikók. A férfifürdőzők ellen kell tehát megindítani a trikóakciót, nem pedig a nők ellen. Az izléses fürdőzők amugy is egész fürdőruhát öltenek magukra a strandon, az ilyen viselet szemből, kényelmesebb és olcsóbb is. A félmestelen trikókat pedig a legerélyesebben kellene felvilágosítani, hogy a legraffináltabb mondani izléstelenség is felháborítónak tartja, amit ők produkálnak a strandon. Ez már nem is izléstelenség, hanem procc tempó!

### CSANYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Zeljeznicka (Petófi) ul. 38. sz.

Összecsukható vasággyak, sparkerdek, gyermekkoscsok legolcsóbb árban kaphatók. - Nikkelez. - Galvanizoz.

## Szombaton nyílt meg a Lika-vasut

Miniszterek az ünnepélyes megnyitón — Százötven millió dinárba került a 440 kilométer hosszú vasutvonal

Szombaton délelőtt rendkívül ünnepélyes külsőségek között, Superina póstaügyi, Krajacs kereskedelmi, Radojević közlekedésügyi miniszterek, a beogradi vasuti főigazgató, az összes vasutigazgatók, a sajtó képviselői, valamint nagyszámu érdeklődő jelenlétében adták át Splitben a forgalomnak a Lika-vasutat.

A vasut építésének tervével már hetven évvel ezelőtt az osztrák kormány is foglalkozott, amelynek a vonalra stratégiai szempontokból lett volna szüksége. 1873-ban az építésre vonatkozólag egy törvényjavaslatot fogadott el az osztrák parlament, de azt pénzhiányában nem lehetett végrehajtani. Egy évvel később új törvényt szavaztak meg, az építkezést meg is kezdték, s a Split—Sibenik közötti részt 1877. október 4-én át is adták a forgalomnak. A boszniai okkupáció után ismét foglalkozni kezdtek a vasutvonal teljes kiépítésének kérdésével. Miután, azonban az osztrák kormány szemmeláthatólag arra törekedett, hogy Bécs és Split között teremtsen összeköttetést, a magyar kormány nem támogatta az építkezést. 1907-ben a magyar és osztrák kormányok a Pesti Kereskedelmi Bank, a Bécsi Union Bank és a Magyar Agrárbank bevonásával egy tökéletesítést létesítettek. Az osztrák kormány azonban később ismét nehézségeket támasztott, s így az építkezést csak 1912. március 5-én lehetett megkezdeni, amikor a Magyar Királyi Államvasutak a katonai körök

interveniálása után arra kötelezte magát, hogy hét év alatt kiépíti az egész vasutat. Az építkezést Ogulinnál meg is kezdték. 1914-ben már 15.000 embert foglalkoztatott a vasutvonal, s az Ogulin—Plask közötti részt 1914. október 14-én átadták a forgalomnak. A további munkálatokat a háboru miatt beszüntették, s csak 1917-ben folytatták, amikor 15.000 hadifogoly munkáját vették igénybe. Az összeomlás, majd az ezt követő olasz megszállás alatt a munkálatok szüneteltek, s csak az okkupáció megszűnése után folytatódtak. 1920. március 23-án a Goszpics gracsaszi részt átadták a forgalomnak. Ezen rész építésére 12 millió koronát, a gracsaszi—knini vonal kiépítésére 15 millió dinárt szavazott meg a kormány. Az utolsó szakasz építését 1923. tavaszán kezdték meg és most fejezték be. A dalmát szakasz építése hatvan, a likai rész kiépítése hetven millió dinárba került, ezenkívül rengeteg vasuti szint kaptunk a német reparációs számla terhére is.

A vonal elkészültével kényelmes és gyors összeköttetés létesült Zagreb és Split között. A vonal hossza 440 (négy-száznegyven) kilométer. A vonat (gyors) este fél hét órakor indul Zagrebból és reggel 8 óra 45 perckor ér Splitbe. Az első osztály 608, a második 456, a harmadik 304 dinár. Személyvonaton 456, 304 és 152 dinár. Az ut tizenhárom óra 55 percig tart.

## Japán háborúra fegyverkezik

Repülőflotta a víz alatt — Repülőgépeket szállító óriási tengeralattjárók Egy amerikai mérnök szenzációs leleplezése Japán hadikészülődéseiről

A „Newyork American” egyik legutóbbi száma óriási feltűrést keltett cikkét közöl egy Rowland M. Mayelt nevű amerikai mérnök tollából, aki legutóbb egy egész esztendő teltével Japán területén. A cikk arról számol be, hogy Japán a legutóbbi éveket lázas hadikészülődésekkel töltötte el, hadseregének, hajóparkjának és repülőflottájának kiépítésére olyan összegeket áldozott, amelyekre nincsen példa az utóbbi évek történelmében.

— Olyan dolgokat láttam, — írja cikkében a mérnök — amelyek halálomás utján sohasem lettem volna képes elhinni. Japánban olyan tengeralattjárókat láttam, amelyek kétszer akkora, mint a német Deutschland, amely átselezte az Óceánt. Flottákban láttam mintegy harmincat. Csodálatos alkotmányok ezek.

Vizalatt tudnak maradni tíz teljes napig, megfelelő mennyiségű fűtő-

anyaggal, élelmiszerral és levegővel. Nyolchüvelykes ágyukkal és husz láb hosszú torpedókkal vannak felszerelve.

— Ezek az óriási tengeralattjárók van azonban egyébbis, ami új. A hajó mechanikai szerkezettel kinyílik elől is, hátul is és automatikusan kigurug a levegőbe egy óriási bombavető repülőgépet. Tessék elképzelni a veszedelmet, amit egy ilyen tengeralattjáró flotta jelent, amely napokig utazhat ellenséges vizek alatt és egyszerre egy egész repülőflottát lök ki magából. Ezek a repülőgépek rádió útján nemcsak állandó összeköttetést tarthatnak fent a tengeralatti bázishajókkal, hanem utánpótlást kaphatnak, ami rőptávolságukat valószínűleg korlátlanná teszi.

Beszámol a mérnök ezután még a municiógyárak működéséről, elmondja, hogy szünet nélkül ontják ezek a gyárak a puskákat, óriási partvédő ágyu-

kat, tankokat és egyéb hadigépeket és megállapítja, hogy Japán minimális idő alatt több millióból álló mindennel felszerelt hadsereget állíthatna talpra már ma, mert a nemzet egész ifjúsága katonai felügyelet alatt áll egész harminc éves korig.

## A törvényszék

születi tanácsának tárgyalásai augusztus hónapban

A törvényszék születi tanácsa augusztus 25-én a kispósta sikkasztójának Csirics Jovának ügyét tárgyalja, augusztus 27-én pedig Perics Marinkó cinkosainak kell felelniök. A születi tanács a következő ügyeket fogja tárgyalni:

**Augusztus 1.:** 1. Horváth József Titel, szándékos emberölés, 2. Acél Nikola felségsértés, 3. Ajzer Gáspár Jasenova, felségsértés.

**Augusztus 4.:** 1. Mátyás Lázár Mihailova, felségsértés, 2. Csaurics Mátyás Vidovac, lopás, 3. Kanyó Tamás Szviljojevo, felségsértés.

**Augusztus 6.:** 1. Izsgum Károly Novisad, lopás, 2. Keszeg János Pádé, felségsértés, 3. Alekszics Mladen Vilovó, erőszak.

**Augusztus 8.:** 1. Engelhofer Péter Obrovac, lopás, 2. Zsivotin Dancsika Szavad, felségsértés, 3. Kenderesi Péter Titel, lopás.

**Augusztus 11.:** 1. Tatics Milivoj Bacsko-Gradiste, lopás, 2. Csanak János Sztaribecsej, erőszak.

**Augusztus 13.:** 1. Vrbacki András Petrovác, közbiztonság elleni büntetés, 2. Uri Mária és Pásztor Antal Temerin, magzatelhajtás, 3. Drazsics Sztankó Petrinye, lopás.

**Augusztus 15.:** 1. Gyorgyevics Ljubisa Novisad, rágalmazás, 2. Jocić Vlada Turija család.

**Augusztus 18.:** 1. Schneider János Novisad, felségsértés, 2. Kuchár Vilmos Zagreb, család, 3. Plakcsinszki András Kiszács, lopás, 4. Jovánovics Cséda Novisad, lopás.

**Augusztus 20.:** 1. Pastyan Gyorgye Begecs, hatóság elleni erőszak, 2. Mutibarics Gyura Begecs, hatóság elleni erőszak, 3. Sztefanovics Pavle Novisad, súlyos testi sértés, 4. Papp József Novisad, lopás.

**Augusztus 22.:** 1. Gruics Lázár és Milán, Vinkovics József Novisad, súlyos testisértés.

**Augusztus 25.:** Csirics Gavra sikkasztás.

**Augusztus 27.:** Rajni Dusan, Pivarszki Sztévan, Martinov Joca, Vorigics Velyko, Terzin Mirolyub Becskerek, rablás és pénzhamisítás.

**Augusztus 29.:** 1. Nagyvinszki Sándor Novisad, hitlen kezelés, 2. Munyín Sztévan Srbobran pénzhamisítás.

## Falusi levelek

IX. levél

Motto: A szokás megrögzött tévedés  
Rotterdami Erasmus

Az egész ház csendes. A butorok megdöbbenve állnak a nagy némaságban. A „jó Csönd-herceg” nagyot lépett és beírta a ház urát. Gyász ül külsőn, belsően. Valami nagy örvény lebeg előttem bármerre tekintek. — Minden tárgy jelentősége megváltozott. Apró kis tárgyak értéke felbecsülhetetlen magasra szökött. Ceruza, kés, pipa, cigarettatartó, stb. ereklyékké lettek. Az, ki e holmikát használta... elment. Csak néhány fénykép, kép maradt utána. Mig élt „Életnagyságkép”-nek neveztük. Most látjuk, hogy sem életet, sem nagyságot nem mutatnak. Emléke a szívekbe van írva. Az élők szívébe. Milyen lágy és bizonytalan valami az emberi szív, milyen vékony kéreg az agy szürke állománya. Ha bennem nem élne tovább... ugyan miért élt volna. Az élők minden cselekedete az ősök emlékéitől szineződik. Érzem, hogy láncszem vagyok, — mult és jövő közé ékelt örök jelen... Melynek multja néhány napja sirba hanyatlott, — jövője...?

— Házasodj meg fiam! — Ma is mondta az anyám, mikor látta, hogy a posta levelet hozott. Valahogyan

megérezte, hogy leány írta. Vagy talán észre vette, hogy elpirultam. Már arra sem emlíkszem, hogy mit válaszoltam. Bella irt. Kis mérnök urnak szólit. Majd rövid, általános jókivánság után, — olyan objektív, — mint a beszédjében volt. — Még nem tudja, hogy nem lehetek mérnök, — ő még annak lát és levele is annak szólit. — Néhány hét alatt hova sodort az élet... — Tudja, — írja többek között, — mi amerikai leányok sokat felszivtunk abból a szellemből, — mely az angol lányok között egy Beatrice Potter, vagy Charlotte Perkins Gilmant adott a világnak.

Az önök vajdasági leánytipusai merőben elütnek tőlünk. Igaz, hogy ott is akad elvétve egy-egy szentimentális, merengő, ábrándozó regényes, szellemű uri leányka, — de a legtöbb bizonytanul. Ha a kontinensről kellene példát keresnem talán Baskircseff Máriát említeném. Neki voltak amerikaiak célkitűzései, vagy Kovalevszka Szonyját.

De most nem erről akarok írni, — csak igazolni akarom, hogy miért irok arról, — a miről itt szó lesz.

Emlékszik még, Kis mérnök ur, mikor Kamenicán a parkban sétáltunk, ön nagyon elítélőleg szólott a Taylorizmusról. Valami német ujságról és annak véleményéről beszélt (Holitscher könyve volt, Amerikáról.) Azt mondta,

hogy Schmidtet csunyan falhoz állította Taylor, mikor a Bethlehem Steel Companyval 60 százalékkal fölemelte a bérért, mert ugyanakkor négyszáz százalékkal több volt a munkateljesítménye. Ma már látom, hogy igaza volt. Schmidtet becsapták, mert be lehetett csapni a többi Schmidtekkal együtt. Azonban nem tartott ez olyan sokáig, a kis Schmidtek már kitűnő számolók. És eljön hamarosan az idő, mikor a Pató Pálok unokái is megtanulnak számolni. Az élet nem ismer tréfát. Élni egyáltalán annyi, írja Nietzsche, mint veszélyben forogni; és ez a veszély annál nagyobb minél butább valaki. Már a parkban megmondtam, hogy az az állam lesz az első a világon, — amely kimondja az általános tankötelezettséget, azt végre is hajlja, nem úgy mint Európában több helyen, — aztán ingyen adja a középiskolát és egyetemet, lehetőleg internátussal, sőt azt éppen úgy kötelezővé teszi az egészséges, kiváló tehetségek számára, — mint a katonaságot az egészséges testűeknek. De megakadályozza azt, hogy pénzzel lehessen bizonyítványhoz és bizonyítványal álláshoz jutni. Kötelező és ingyenes középiskola, felsőiskola, az a jeszó.

Mikor az Atlanti oceánon átjöttünk Malthus T. Róbert tanulmányát olvastam. Atyám könyvei között találtam.

Vizióim voltak tőle. Olyan nyugtalan voltam, — mint azok, kik nagy veszélyt éreznek. Mit gondolt csoda, veszedelem fenyegeti az emberiséget — a szaporodásban. Malthus könyve nem utopia. Malthus nem Morus, Campanella, Gabet, Bellamy. Óh, — valami démoni meglátása volt. A szaporodást nem lehet apró parcellázásokkal lecsapolni.

A föld újra a gondolkodás közép-pontjába kerül. Új Henry George-ok támadnak, kik a lenni — vagy nem lenni problémáját — enni, vagy nem enni-re fogják rövidíteni — és azután keresik a megoldást.

Mondja meg a vajdasági Pató Páloknak, hogy ne sokat ásitozzanak, politizáljanak, pipáljanak, — heverjenek, — hanem tanuljanak. Mindegyik kapaszkodjon a boros üveg helyett, pálinkás butykos helyett, inkább a könyvekbe.

De aztán igazi könyvek legyenek ám. Ne üres, naplopó, erkölcsrontó regények, — miktől, láttam nagyon jól, — már a tizenégy éves leányok úgy forgatták a szemüket, csucosították pirosított szájukat, — mint valami... nem is merem leírni, hogy micsodák. Hát még a fiuk. Maga kivétel. Tudja, hogy sokszor gondoltam magára. Látam, hogy valamivel többre is képes volna, — mint a mennyit helyzetet

## Lóverseny Sztáribecsejen

A lóverseny sorrendje — Augusztus 10-ike a nevezési határidő

A Sztáribecseji Gazdakör augusztus 16-án délután 3 órai kezdettel tartja meg a becei lóversenypályán idei lóversenyét, amelynek sorrendje a következő:

1. 3 órakor: Megnyitó verseny. Díjak: 3750 dinár (I. 2500, II. 750, III. 500 dinár). Táv: 1400 méter. Nevezési díj 100 dinár.

2. 3 óra 30 perckor: Két évesek versenye. Díjak: 3500 dinár (I. 2000 d., II. 1000, III. 500 dinár). Táv: 1000 m. Nevezési díj 100 dinár.

3. 4 órakor: Kettes fogatu kocsi-verseny. Díjak: 3500 dinár (I. 2000 d., II. 1000, III. 500 dinár). Táv: 4000 m. Nevezési díj 100 dinár.

4. 4 óra 30 perckor: Mezőgazdák sikversenye. Díjak: 3050 dinár (I. 2000, II. 750, III. 300 dinár). Táv: 1600 m. Nevezési díj 100 dinár.

5. 5 órakor: Egyfogatu ügető verseny. Jutalmak: 3500 dinár értékű tiszteletdíj (I. 2000, II. 1000, III. 500 dinár). Táv: 2000 méter. Nevezési díj 100 D.

6. 5 óra 30 perckor: Vigaszverseny. Díjak: 2550 dinár (I. 1500, II. 750, III. 300 dinár). Táv: 1200 méter. Beriratósi díj 100 dinár.

Nevezési zárnapp 1925. évi augusztus 10-én. Nevezni lehet a „Sztáribecseji Gazdakör titkáránál, Schwandtner Andornál. A nevezési díj a nevezéskor lefizetendő. Nevezéskor bejelentendő a ló neve, kora, színe, származása és a lovas által viselendő dressz színe s a hajtók válszalagja. Táviratilag érkezett nevezések stb. csak az esetben érvényesek, ha legkésőbbben a zárnapp után 3 nappal írásban is megerősítettnek. Este 8 órakor a „Sztáribecseji Gazdakör“ helyiségében díjkiosztás és társasvacsora, amelyen való részvétel legkésőbb a verseny előtt 2 nappal bejelentendő Schwandtner Andor gazdaköri titkáránál. A versenyt intéző bizottság fenntartja magának a jogot, hogy a verseny sorrendjén változtasson vagy egyes számokat elhagyjon.

**Apolló július 26-án.**

Repriz!

Repriz!

**Cirkus Day**

(Egy szegény fiú története.)

Főszerepben:

**JACKIE COOGAN.**

1323-1-2

(x) Fagyalt készítő gépek minden nagyságban Nišević vaskereskedésében kaphatók. 1334-1-4

megkövetel. Tanul-e még? Most mit tanal? stb. stb. Bella.

Most mit tanulok? Mit?

Az életet. — Aratás, cséplés... ez a lecke. Hajnaltól — késő estig. Még arra sem érek rá, hogy olvassak, legfeljebb, ha esik. Néhány hélig a hagyatékot rendezgettük, rakosgattuk. Már ketten vagyunk a házban a cselédséggel. Fruzi tantú atyám halála után hamarosan elment. Hirtelen kiujult a reumája. Gondosan, talán kissé gondosabban, mint a kora követelné, — kicsinosította magát és — keserves arcot vágva a vállait tapogatva, fájdalom között vonagló termettel — a kocsira emeltette magát.

Ement az emélti ruja naccsága, — mondta a szobalány az udvarosnak.

Elég baj! Megszűnt a borraival, — meg az uri beszéd.

A házi orvosunk naponta felkeres bennünket. Ő is gyászol. Őszinte bánat ül arcán. Nem csoda, — most már, — mint mondja — teljesen árva lett. Szüleit, — kik napszámos sorban tengődtek, korán elragadta a halál. Szegény emberek, — apró kis szikrák, — hamar befutják pályájukat a viskótól a sűrű. Gyermeki szeretettel vonzódtat atyáimhoz. Most meg, mintha valami kötelességet teljesítené, — komoly lelkiismeretességgel áll mellettem és irányít tanácsaival. Valóságos áldás. —

## Ahol nem isznak szeszes italokat

Nem látogatják az antialkoholista vendéglőt — Gyönyörűen van berendezve, de nem jönnek a vendégek

Tegnap, a hőhullám ötödik napján kimentem az antialkoholista vendéglőbe, hogy a nagy melegben lecsillapítsam szomjamat. Azt hittem, embertömegeket fogok találni az asztalok mellett, s hogy esetleg ne kelljen sorbaállni, már jó korán kimentem az Egészségügyi palotába, ahol gyönyörű szép és kellemes helyiséget találtam, de vendéget egyet sem. Pedig olyan kellemesen hívós az antialkoholista vendéglő, hogy szinte jólesett a pihenés az üres asztalok mellett. Egy nagy folyosóra léptem, ahol minden ragyog a tisztaságtól, az asztalok márvánnyal vannak fedve, a falak csempével vannak kirakva, még a márvány is jóleső hideget terjeszt maga körül. Az asztalokon már kikészítették a ropogós süteményeket, a söntésben pedig már ott díszeltek szép sorjában a piros meg sárga kracherlis üvegek.

Miskov Száva a vendéglő tulajdonosa, megérkezésemkor éppen a városban járt yoghurtot rendelni. A felesége fogadott tehát és elkalauszolt a helyiségekben. Először a trezvenyákok olvasótermébe vezetett, ahol egy óriási asztalon csupa antialkoholista érzelmi könyvet fedeztem fel. Leginkább a „Trezvenyák“ című folyóirat öltött szembe, amely halomszámra fekszik az asztalon, azután német és francia folyóiratok, amelyek dörögdelmes cikkekben ostorozzák az alkoholisták társadalom bűneit.

A falakon csupa plakát, szerb, francia és angol nyelven. Az egyik két pirosorrú, csapzott hajú részeges fráter hempereg a földön, s fölötté óriási betűkkel a felírás:

„Alkohol truje!“  
(Az alkohol mérég!)

Az angol plakátok már valamivel művészebb formában figyelmeztetnek a snapsz veszedelmeire:

„Drink a great cause of immorality“

Közben rettenetesen csunya halálfejek kötik le a néző figyelmét, a halálfej fölött pedig ott díszel a trezvenyákok mottója:

„Rakija ubija!“  
(A pálinka öl!)

Egy szomszédos plakáton egy csontváz kaszával a kezében várja tüdőbeteg áldozatát, amely éppen most bucsuzik az élettől egy kórházi ágyon. Mellette a sokatmondó figyelmeztetés:

„Alkohol és tuberkulózis!“

Annyi az elrettentő kép és plakát a négy falon végig, hogy nem csoda, ha ilyen társaságban elmegy az embernek

a kedve az ivástól. Vigyorgó koponyák kísértének mindenütt és egészen biztos, hogy még akkor is piszkálják a lelkiismeretemet, ha fel akarsz hajtani egy pohár spriccert.

Visszatértünk a kedélyesebb hangulatú vendéglőbe, ahol a vendéglős felesége szolgált szakzszerű magyarázatokkal:

— Most még nem igen járnak az emberek ide, mert egyrészt még nem tudják, hogy a helyiséget megnyitottuk, másrészt most szünidő van és a trezvenyák fiatalok szabadságon van. Hébe-hóba ugyan betéved egy-egy megrögzött trezvenyák s mi a legszolidabban szolgáljuk ki. Nagyon olcsó árakat állapított meg az egészségügyi inspektor s vannak elegendő, akik itt fogyasztják el vacsorájukat. Azt hiszem, hogy e szezonban nagyon élénk lesz a forgalom, hiszen már 6 dinárért meg lehet vacsorázni és a körülményekhez képest jóllakni.

Megnéztük az árjegyzéket, amely a legolcsóbban van megszabva:

1 pohár málna	— — —	4.—	dinár
1 pohár limonádé	— — —	4.—	dinár
1 pohár szóda	— — —	1.—	dinár
1 kracherli	— — —	1.50	dinár
1 fehér kávé	— — —	4.50	dinár
1 pohár tej	— — —	3.—	dinár
1 tea citrommal	— — —	4.—	dinár
1 adag szalámi	— — —	6.—	dinár
1 adag sajt	— — —	5.—	dinár
1 Yoghurt	— — —	3.—	dinár
1 vajaskenyér	— — —	3.—	dinár
1 tojás	— — —	2.—	dinár
1 almáspite	— — —	1.—	dinár
1 dióspatka	— — —	2.—	dinár
1 bécsi torta	— — —	3.—	dinár

Kiszámítottam, ha végig eszem és iszom az egész itt felsorolt menüt, akkor is csak 47 dinárba kerül az egész vacsorám és közben ettem kávé, szalámit, sajtot, vajaskenyeret, tojást, háromféle süteményt és megittam vagy hétélt italt. Egy rendes vendéglőben egy polgári vacsorát sem tudok kapni 47 dinárért.

Amikor egy sárga kracherli elfogyasztása után elbucsuztam, egy pirosposztag fiatalember lépett be, leült egy asztalhoz és így szólt:

— Kérek egy spriccert!

A vendéglősné gyilkos szemekkel mérte végig és hátat fordítva a jövővénynek imígy válaszolt:

— Az ur talán eltevesztette a kocsmát. Ha spriccert akar inni, tessék a Wagnerhez menni!

Olyan dühös volt a néni, hogy morogva eltűnt a söntésben, ahol felháborodásában egy krigli barna sört nyakalt le. (K. A.)

Okos feje úgy vezeti a ház ügyeit, mintha mindig ezt tette volna. Anyám csak fiamnak szólítja ma is, — mint akkor, — amikor az öreg Kosztolányihoz járt iskolába és rövid nadrágot viselt.

Vasárnaponként én is átmegyek hozzá. A rendelőjében dolgozik. Röntgengép, mikroszkop, sollux lámpa, inhaláló apparátusok körül a sok kisebb műszer. A falon, — közel egymás mellett Harvey, Stensen, Leeuwenhoek, Helmont, Baglivi, Sydenham, Manricean, Hoffmann Frigyes, Boerhave, van Swieten, Haller, Brown, Mesmer, Schölein, stb. stb. arcképe.

Leírtam a nevüket magamnak, — mert oly érdekes dolgokat hallottam róluk. Hippokrates, Gaknos, Vesalius, — vajjon hallanak e rólátok annyit az emberek, — mint Csarugáról?...

A doktor mosolyogva szólt — az emberek csak a lelükkel rokon érzelmekre rezonálnak. Ma újra a Teleki László Kegycének szelleme jár a beteg Európa hátán. Hitét, ideáljait, reményeit, erkölcsi alapjait kikezdte a mindent felőrő hanyatlás. Ma Gibbon és Montesquieu az okos ember utmutatója. Wells világtörténelmének a sikerét is ez magyarázza. Uj fordulóhoz ért a világ. Recseg, ropog minden. — Az emberek mohón olvassák a lapo-

kat, holott tudják, hogy „most perc emberkének dáridója tart, de építésre készen a kövünk“. (Ady) Mindenki tegye meg a kötelességét. Dolgozzon. Építse magában a jobb, igazságosabb, szebb ember képét. Legyen becsületes és követelje meg másoktól is. Pusztítsuk közös erővel a korrupciót. Üssünk a kis éhes patkányok fejére. Ne engedjük, hogy a nép széles rétege, szegények és gazdagok, eszüket veszítsék az aranyborjú imádatában. Munka és hit, — ez legyen a jelszó!

Igen! Mi így beszélünk, — de a körülöttünk tomboló élet nem hallja ami gyenge szavunkat.

Dehogyan nem hallja. Vannak még derék, kiváló emberek, kik magasabbról kiáltják az emberiség fülébe ugyanezt.

Boldog vagyok, hogy olyan tudományok vagyok a közkeletű, mely fokozatosan emelkedve az első helyre küzdötte magát. Ön is jó utat választott, a föld megérdemli, hogy az ember nemes buzgalommal művelje. Keresni, kutatni kell az utakat. Többet, szebbet kell produkálni mindenben. Nem kell a régi szokásokhoz mereven ragaszkodni. A világ állandóan fejlődik, tökélesedik, még akkor is, ha a vajdasági struccok a homokba dugják is az orrukat.

Földvári János.

## Vasuti kedvezmények

a subotici Nagyvásár és Kiállításon

A subotici nagyvásár és kiállításon különféle vasuti és hajózási kedvezményeket engedélyeztek, amelyek a következők:

1. 50 százalék az SHS állami vasutakon, amely egyszeri oda és visszautazásra szól, amikor azonban az utat nem szabad megszakítani. Az utas az odautazásnál megfizeti az egész utat, (egy rendes vasuti jegy teljes díját) amely az utast a lebélyezett igazolvány előmutatása mellett egy ingyenes visszautazásra jogosítja fel. Ennek a kedvezménynek a következő időkből van érvénye: a) az odautazó kiállítók ezt a kedvezményt augusztus 16-tól augusztus 30-ig bezárólag és augusztus 21-től szeptember 5-ig a visszautazásnál vehetik igénybe; b) minden egyéb látogató részére az odautazásnál augusztus 18-tól augusztus 30-ig és a visszautazásnál augusztus 21-től szeptember 3-ig. A külföldi látogatók, akik közvetlen vasuti kocsikban utaznak, mindenfajta vonatban folyathatják utjukat, kivéve az SOE vonalakat. A belföldi utasokra vonatkozólag az SOE vasutakon kívül még a hatos és a hetes gyorsvonatpár van a kedvezményekből kikapcsolva, amely Beograd és Zagreb között közlekedik.

2. Az SHS hajótársaság és a Dubrovnik hajótársaság 50 százalék kedvezményben részesíti az utasokat, az adriai hajótársaság hajóján pedig az alacsonyabb osztály hajójegyével utaznak az utasok a magasabb hajóosztályon.

3. A Cseh-Szlovák vasutakon az express és a luxusvonatok kivételével az utasok 50 százalék kedvezményben részesülnek, még pedig augusztus 12-től augusztus 30-ig az odautazásnál és augusztus 22-től szeptember 10-ig a visszautazásnál. A külföldi utasoknak, akik a subotici kiállításra utaznak, 33 százalék kedvezményre van joguk, akkor, amikor az egyik határállomástól a másik határállomásig utaznak.

4. A magyar királyi államvasutak 50 százalék kedvezményben részesíti az utasokat egy különleges igazolvány ellenében, amelyet az SHS állam budapesti kereskedelmi attaséja ad ki, Budapest, Petőfi Sándor-ucca 6. sz. alatt.

5. Az olasz államvasutak 30 százalék kedvezményben részesítik a kiállítás látogatóit.

6. A román államvasutak pedig csak a visszautazásnál adnak 50 százalék kedvezményt, amely esetben az expressvonatok kivétel képeznek.

Az utlevél látmozási illeték 20— papirdinár a kiállítás látogatói részére, akik a kiállítás látogatását igazolni tudják.

A kiállítás lakásirodája az egész kiállítás tartama alatt Subotica állomás pályaudvarán működésben lesz és az idegenek elhelyezéséről a legnagyobb mértékben fog gondoskodni.

Az Igazgatóság

## Anyatejkereskedés nyílt meg Budapesten

A tej literje 80.000 magyar korona

Amerikai mintára most nyílt meg Budapesten az első nyilvános anyatejkereskedés, amely a legszigorúbb orvosi ellenőrzés mellett gyűjti és palackozva az anyatejet olyan anyák számára, akik nem tudják gyermekeiket táplálni. A klinikákról naponként 10—12 anya jelentkezik felvételre. A nőket három napig szigorúan elkülönítve tartják, alapos orvosi vizsgálatnak vetik alá, s megállapítják azt is, vajjon a tej teljesen csiramentes-e? Amennyiben minden aggodalom fölöslegesnek bizonyul, a tejet sterilizálják, esetleg pasztörizálják, aztán palackozva jégbehűtik. Ez a tej természetesen nem olcsó mulatság. Literjé nyolcvanezer magyar koronáért (kb. 70 dinár) szállítja az intézet. A tej azért ilyen drága, mert a hosszadalmas orvosi vizsgálat rengeteg költséget emészt föl. Az intézet szegény családanyáknak feláron bocsátja rendelkezésre a tejet.

Hirdessen a Délbácskában!

## HIREK

**Tubi, tubi, tubi...**  
(Ejfordulóra.)

A júliusi nap utolsó sugaraival bucsucskót hintett a kéklő égre. A nyájerre por sűrűn kavarogva szállt a légből az öreg Duna csobogó hullámai felett finom pára ült. Izzadt-arcu munkások egyhangú vezényszóra sulyos terhet emeltek a magasba. Az erdő felől vadászkalapos ember jött. Szemben vele egy fehér galambpár szállt haza az esti légből. Fehér tolu a nap bucsucskójától aranyos. Egy dörrénés és az egyik galamb holtan bukik a földre, vérrózsát rajzolva a szürke porba, míg a vadász egykedvű arccal fűtörész egy kuplét. A nap pirosan tűnik el a látóhatáron s megszűről hivogatóan hangzik a galambot csalogató hang:

Tubi, tubi, tubi.

...Hányszor röpött fel már a nagy eszmék fehér galambja. Majd haladásnak, majd kulturának, majd szabadság, egyenlőség és testvériségnek hívták. Majd demokrácia, humanizmus, emberi jogok, szabadrendelkezési jog névre hallgatott.

...Lángelmék jároszi fénye aranyosra ragyogta fehér tollát. Az élet poros országúját járók epedő szemmel kísérték röptét. A közélet lesipuskái azonban halálra sebeztek és a közöny brettli nótáját jutyörészték jeletle bucsuztatól.

...Hányszor repült föl az égre vérzivataros időnk epedve várt fehér bekegalambja, de a testvéri gyűlölettel torzult arcu ember egykedvűen kapta rá az önzés fegyverét és ma a világ-háború kitörésének ejfordulóján a marokkói harcmezőkön a francia gloire jénében és a lomhán hömpölygő Jang Cse-Kiang hullámai felett a britt oroszán vészitjósó ordításától kísérve a béke fehér galambja holtan terült el.

Keletről a gyűlölet lángjától körülragyogott sárga arcok vigyorogva merednek reánk és a piros rongyokba burkolat dleszmék halálfejes lovagja dobogva száguld felénk.

...lelkéből 11 év lelket mardosó fájdalommal, epedőben mint valaha tör ki a béke fehér galambját hívó kiáltás:

Tubi, tubi, tubi... Nyugat kulturájának egykor ragyogó napja véresen bukik le a nyugati égen... (i. r.)

— **A bácska-palánkai kiállítás** lassan-lassan a kibontakozás stádiumába lép. A feltörő előkészületek mindnagyobb arányokat öltenek. A héten ellátogatott Palánkára Miroszavlevics Koszta, a novisadi kereskedelmi és iparkamara elnöke, hogy az előmunkálatok állásáról meggyőződést szerezzen. A tapasztaltak feletti teljes megelégedését fejezte ki s buzdította a kiállítási bizottságot a további lelkes tevékenységre, hogy augusztus 9-e bár szerény keretű, de érdekes kiállítás megnyitásának napja a hármás Palánkáknak ne csak ünnepe, hanem történetében határhő is legyen, melyre Palánka iparos világa majdan mindig büszkeséggel tekinthessen vissza. A megnyitás alkalmából természetesen a Palánkára érkező előkelő vendégek méltó fogadtatása után nagy ünnepek is lesznek. A környékről is már sokan készülnek a kiállítás látogatására, úgy, hogy a siker előre is már biztosítottnak mondható. A kiállítás tartamára a szép palánkai strandfürdő telepén mindennap zenehangverseny fogja az üdülést kereső közönséget szórakoztatni. Az újdéki színház művészei is a kiállítás alatt legalább egy művészestélyt fognak adni, de rádió és számos más szórakozás is tartani fogja az előre törekvő délbácskai község társadalmi életét, úgy, hogy a Palánkára való csoportos kirándulás mindenben kellemes emléket fog visszahagyni.

— **Készül az ügyvédi törvény.** Beogradból jelentik, hogy az ügyvédszövetség vezetői Sztéfanovics Lyubomir és Pavlovics Aca tegnap felkeresték Gyurisics Márkó igazságügyminisz-

## Egy novisadi kereskedő autóbalesete

Harminc méter mélységbe zuhant Fischer Vladimir autója, de az utasoknak semmi bajuk sem történt

Könnyen végzetessé válható autóbaleset történt a napokban a boszniai Knin és Drvar közötti országúton, Bosanski Grahovo mellett. Fischer Vladimir novisadi nagykereskedő autója kormánytörés következtében az országútról egy mélységbe zuhant s míg az automobil majdnem teljesen összetört az utasoknak, egy zvoniki kereskedő kivételével, aki kisebb sérüléseket szenvedett, semmi bajuk sem történt. A szinte csodával határos kimeneteli balesetről a következő részleteket tudtuk meg:

Fischer Vladimir nagykereskedő Horci típusú autójával Krinből Drvar felé utazott. Társaságában volt Popovics zvoniki kereskedő, míg az autót Tari János sofför vezette. A hatalmas gép közepes sebességgel száguldott az országúton s az egész boszniai tura alatt a legprecízebben működött. Bosanski Grahovo mellett egy emelkedéshez érték az utasok, a sofför meglassította a gép menetét és már-már túlhaladtak az emelkedésen amikor a gép kormányja hirtelen, valószínűleg törés következtében, felmondta a szolgálatot. Az autó éppen egy 250 méter mély lejtő mellett haladt el amikor a kormánytörés következtében a gép először nekiütődött egy kőszlopnak s azután hirtelen irányt változtatva orral lefelé a mélységbe zuhant.

Popovics kereskedő kiugrott az autóból és az esés következtében szinte élettelenül terült el a mélység fölé, míg Fischer Vladimir és a sofför maradtak az autóban. Tari János nem veszítette el lélekjelenlétét, és a zuhanás alatt is görcsösen fékezett, míg Fischer Vladimir a legnagyobb hidegvérrel várta a bekövetkező eseményeket. A gép hatalmas fatörzseket surolva csuszolt szinte félelmetes sebességgel a

lejtőn lefelé, de nem borult fel, végre körülbelül 30 méternyi mélységben egy alacsony fatörzsön megakadt és hirtelen megállt. Ez volt az utasok szerencséje. Ha a fatörzs nem fogja fel a gépet, feltétlenül lezuhant volna a feneketlen mélységbe. Fischer Vladimir és a sofför azonnal kiugrottak az autóból és legelőször utitársuk segítségére siettek.

Veszedelemes mászási kísérletek után nagynehezen sikerült rátalálniok Popovics kereskedőre, aki az ugrás következtében belső sérüléseket szenvedett. Fischer Vladimir erre revolverlövéssekkel alarmozta a szomszédos község lakosságát, ahonnan csakhamar mentőexpedíció érkezett a baleset színhelyére. Popovics kereskedőt azonnal beállították a drvari közkórházba, ahol jelenleg is ápolás alatt van.

Az összesereglett emberek erre az autó segítségére siettek, de a gép kimentése szinte lehetetlennek bizonyult. Összes alsó alkatrészei összetörték s valószínűleg még hetek fognak eltelni, míg a gépet a mélységből sikerült kimenteni. A kimentési munkákért 7000 dinárt kérnek a vállalkozók. Miután a gép szinte hasznavehetetlen állapotban van, valószínű, hogy tulajdonosa a sorsára bizza a hatalmas kocsi.

Fischer Vladimir nagykereskedő tegnap érkezett Novisadra. A baleset szerencsés kimenetelével alkalmasul jó baráta és ismerősei szerencsekívánataikkal halmazták el, nemkülönben a bátor soffört, aki lélekjelenlétével akadályozta meg a nagyobb bajt. Fischer Vladimir különben elmondotta, hogy a kiállított izgalom következtében a baleset estéjén nevetőgörcsöket kapott s csak nagynehezen sikerült narkotikus szerrel lecsillapítania.

— **Elűnt.** Kollinger Mihály, született Magyar-Cserna községben (Torontál megye) 1889 szeptember 28., volt temerini lakos (bácskai), mint a volt 4. huszárezred 3. századának a káplárja, 1916 július 4-én került orosz fogságba. Utolsó lapja 1917 szeptember 25. érkezett Kaukázus Midvézenszki (vagy Vidmézenszki) Ujérdo Selo Pokrovska Trufunova Fjedorov orosz fogolytáborból. Bárki, aki tud róla valamit, sziveskedjék azt közölni nevével, Kollinger Mihálynéval Novisad, Templomudvar (Porta) 4.

— **Megtalálták a megszóktetett leányokat.** A novisadi rendőrség értesítést kapott kikindáról, hogy Szubotin Dusicát és Ivankát, akiket autón megszóktettek Novisadról, Kikindán megtalálták. Az autó többi utasairól azonban semmi hír sem érkezett.

— **A legbiztosabb és legjövendőbb tőkebefektetés! Dollár és dinár megtakarított készpénzté ki-helyezi budapesti bérházakra, gyártelepekre és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 30% kamat mellett Magyarországi békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapestben, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítva 1906. évben. Szóbeli és írásbeli felvilágosítással szívesen szolgálnak S. M. S.-ban fennálló bankképviselőink.** 1161-3-12

— **Anyakönyvi kimutatás.** Folyó év július 20. napjától tolyó év július hó 26. napjáig született összesen 15 gyermek és pedig: 7 (hét) fiú és 8 (nyolc) leány. Kihaltak összesen: 14 (tizennégyen) és pedig: Tordai Szelka, 6 napos, Starkalj Toma, napszámos, 28 éves. Givakov Drága, 21 éves, Turánszki Anna, 20 éves, öz. Veszelinovics Kosztáné szül. Silits Anna, 65 éves, Gavrilovics Milicza, 20 éves, öz. Popovics Jovanné szül. Iszakov Katica, 80 éves. Cselovszki Pálné szül. Jakos Zsuzsanna, 50 éves (Petrovác), Neumüller Ivánné szül. Schaffer Krisztina, 48 éves, Konyevics Konstantin, 3 hónapos, Zegnal Márta, háromnegyed óra. Silits Mita földművelő, 70 éves, öz. Turudits Osztójáné szül. Tomits Sztánka, 40 éves, (Kamenicza), Kecskés Mihály, kárpitos, 48 éves. Házaságot kötött összesen: 3 (három) pár és pedig: Szakács Jankó, napszámos és öz. Kucsmás Anka. Antal Josiph, nyerges és Tukanits Mária. Jocsánovics Tósa kereskedősegéd és Irmovácski Katalin.

## Hitemért meglakoltam

Nagyon hittem, biztam az emberekben; Szívem nyíltan a tenyeremre tettem, Ezüst késsel ezer darabra vágtam S széjjel dobáltam, úgy hittem barátban Meglakoltam érte.

Legszentebb titkomat el nem titkoltam, Legdrágább kincsemet eltékoztaltam. S a barátom nevét — mindent feledve — Szeretetem arany keretbe verte: Meglakoltam érte.

Azt hittem, a jellem márványkövébe A nevem is gyémánttal van bevésve, Titkaimat sűrű lepel takarja S ezt fel nem lebbentheti senki karja: Meglakoltam érte.

Az én nevem nem volt márványba vésve! Összetört ez a legelső lítésre. S titokfédő szövete a lepelnek, Pici, gonosz széltől játszva repedt meg: Igy lakoltam én meg.

Pazarlott, drága kincsemért cserébe Hamis szögyöngyök gurultak élembe, S széjjel dobált darabjai szívemnek, Kapzsi hiénakarmokban pihennek: Igy lakoltam én meg.

Hit, bizalom, barátság összetörve, Belehullottak egy szennyes gödröbe; A csalódds gödrébe s ott se várnak, Aranykürtjére a feltámadásnak: Igy lakoltam én meg.

Temerin, 1925.

KOVÁTS ANTAL.

— **Elfogták a natalináci gyilkosság tetteseit.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy a szerbiai Natalinac községben borzalmas módon meggyilkoltak négy személyt. A megindított nyomozás eredményeképp négy férfit letartóztattak, ezek azonban tagadják, hogy ők követték volna el a gyilkosságot.

— **Hangverseny Novi-Vrbaszon.** A zagrebi egyetemi ifjuság a kaszinó disztermében fényesen sikerült hangversenyt rendezett. A szereplőket a közönség zajosan megjelenezte. Hangverseny után táncmulatság volt, amely másnap délelőtt 10 órakor nyert befejezést.

## "JUGOSLAVIJA"

Általános Biztosító Társaság  
Fiókgazgatósága  
Novisad, Zrinyi Péter u. 36.  
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást.  
Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek. — Helyi képviselőket keres.

— **Felségsértési pörök a törvényeséken.** A novisadi törvényszék tegnap két felségsértési pert tárgyalta. Bugarin Milan 46 éves basahidai lakost egy népgyűlési közbeszólásért vonták felelősségre. Ez év január hó 18-án a radikális párt Basahidán nagy népgyűlést rendezett, amelyen dr. Nincses Momesilo külügyminiszter is felszólt. Nincses beszéde után a tömeg a királyt éljenzte, a teljesen berugott Bugarin Milan azonban azt mondta: „ne éljen”. Akik ezt hallották, feljelentették Bugarin Milant a basahidai rendőrségen, amely az ügyet áttette a novisadi ügyészséghez. A törvényszék tegnap tárgyalta Bugarin Milan ügyét és miután beigazolást nyert, hogy Bugarin teljesen részeg volt, felmentette a vád alól. — Szabó Agoston 46 éves sztarakanizsai rendőrt is felségsértés büntette miatt vontá felelősségre tegnap a novisadi törvényszék. Miután a tárgyaláson beigazolást nyert, hogy Szabó tényleg használta az inkriminált kifejezést, a bíróság három évi börtönre ítélte.

— **Dollár és dinár megtakarított készpénzté magyar mezőgazdáknaál, a magyar gyárparban és magyar árukereskedelemben heti 3-4% kamattal gyűmötcsözött Magyarországi békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapestben, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Üzleti forgótőkéje: 1 millió aranykorona.**

**Betörés Novi-Vrbaszon.** Ma virradóra Róth Adám novivrbaszi lakos házába ismeretlen tettesek betörték és onnan több ezer dinár értékű fehér-ruhaneműt és egyéb értéktárgyat elvittek. Míg a betörők az első szobában dolgoztak, a szekrényeket feltörték és az összes ágyneműt kiadták, addig a károsult házigazda a szomszédos szobában aludta az igazak álmát. A rendőrség a tettesek kézrekerítésére megette intézkedéseit.

**Vizumokat, utleveleket**

az összes követségeknél gyorsan és olcsón beszeresz. Hálókocsi, vasúti és hajójegyeket eredeti áron megvált. Beutazási és tartózkodási engedélyek ügyében, valamint az összes utazási ügyekben díjmentesen szolgál felvilágosítással. Napifutárjával bármely megbízást elvállal Beogradban Novisad legrégibb utazási irodája

**Vojvodanska Trgovacka Agencija**  
1273 Kr. Petra u. 29. 1-8

**A rendőri razziák eredménye.** A novisadi rendőrség az utóbbi napokban igen eredményes razziákat tartott a város gyanusabb helyiségeiben, a pályaudvaron és a bizonytalan existenciák egyéb rejtekhelyein. A razziák következtében három nap alatt 26 csavargót állítottak elő, akik közül igen sokat különböző bűncselekmények elkövetése miatt köroznak a rendőrségek. A csavargókat mind őrizetbe vették és azt, akit nem köroznak illetőségi helyére fogják toloncolni. A rendőrség egyúttal erkölcsrendészeti razziákat tartott, amelynek során számos nő, így elsősorban a vendéglői, szállodai alkalmazottakat és a kurtakocsmák tamburánsnőit vizsgálták meg. Az eredmény szinte kétségbeesítő volt, mert a megvizsgált nők 40 százaléka beteg volt. A kórház venereás osztálya már megtelt úgy, hogy tegnap már nem vehették fel a rendőrorvosi vizsgálaton betegnek talált nőket. Ezek egyelőre a rendőrségi cellában várják, hogy mikor lesz hely a kórházban.

**Dollár és dinár átutalásait kamatozó folyószámlai betétszámaira elfogadják és azt — teljes vagyoni felelősség mellett — évi 36% kamattal gyűmölcsözötteti Magyarország békébeli legtekintélyesebb, tökéleg-erősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapestben, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási éve: 1906. Irjon díjtalan pénzügyi tájékoztató-ért.** 1163-3-12

**Csehországból a Dunán Novisadig,** Beogradig, onnan a Száván Brodig, azután a Bosznán Zepceig, tovább vonattal Metkovicig, onnan a tengeren Triesztig elindult csónakkal a Bata cipőgyár evezős sport klubja 26-án vasárnap délelőtt érkezik a novisadi Strandra, ahol egész nap időzik.

**Sport**

**A beocsini SK** e hó 26-án vasárnap délután mérkőzik az odszaci Radnicski csapatával. A beocsini csapat a következő összeállításban indul: Kovacsics, Babi, Bayer I., Ilija, Mányoki, Oltványi, Weisz, Vázner, Jovicics, Bayer II. és Osztóics. A csapat vasárnap reggel 3 órakor indul a futtakai állomásról.

**A NAK footballszakosztálya** felkéri a következő játékosait, hogy ma délután 5 órakor a pályán megjelenni sziveskedjenek: Kovracsek, Martin, Gottwald, Antonics, Peikert, Alekszi, Bertók, Spiller, Breznik, Lerch, Schäfer, Rozsics, Paszt II. Az első tizenegyen átvehetik a tiszteletjegyet az intézőnél vagy délután a pénztárnál.

**A mai football program.** A zsupa, miután válogatott csapatunknak nem kapott ellenfelet, úgy döntött, hogy egyesületeink játszanak egymásközött. A mérkőzések a NAK pályán kerülnek lebonyolításra és pedig a kedvező sorrendben: fél 5 órakor Vojvodina—Makkabi, 6 órakor NAK—Radnicski. Az attrakció feltétlenül az utóbbi egyesületek első találkozása. A Radnicski eddig minden novisadi ellenfelét legyőzte és idegen csapatokkal is szebbnél szebb eredményeket ért el. Így a NAK-nak semmiesetre sincs oka fiatal ellenfelét lebecsülni. A két csapat első találkozása igen érdekesnek ígérkezik.

**EZ NOVISAD**

**Tülköi az autó**

Ahány ház, annyi szokás: ahány autó, annyi tülök. Novisadon közel kétszáz autó vágja a port, s ugyanennyi tülök kinozza a polgárok füleit. Az öreg autók tiszteletreméltó egyszerűséggel emigyen figyelmeztetik a jámbor gyalogjárót: Tüüü... tüüü... Ez még a békebeli pénzen vásárolt autó és tülök. A kocsi gyorsasága alig hat kilométer, a tutolást viszont nem hallja senki. Van azután kétféle hadiautó: Katonáké és hadimilliomosoké. A katonáké éles és kemény hangon csörög, a hadimilliomosoké valami bántóan sikoltó, fülrepszító üvöltözést csap, valahogyan így:

— Kibivüü... cscsriii... viu... u... u... Ha egy ilyen autó a Duna utcában pofonszpól egy polgárt, még a Darányi-telepen is szétrebben a kakasok. A Ford-autók száraz és ütemes hangon dudolnak. Produkciójuk nem komoly és a füle sem veszedelmes. A kézre és lábra nézve a novisadi motorkerékpárok a legveszélyesebbek. Ezek ugyanis a legtöbb esetben husz kilométeres sebességgel róják a novisadi utcát, s vezetőik rendszerint focballspót tartanak a szájukban. A focballspót nem gázolja ugyan el az embert, annál inkább a száguldó „BSA”, „Indián”, vagy „Sarolea”. Ezért jó már kétszáz lépésnyi távolságról kitérni. Miután arra még nem volt példa, hogy egy motorkerékpár kitért volna valaki elől. Nem olyan könnyű azt kormányozni... Ezenkívül nem igen hordanak csengőt a novisadi kerékpárosok sem. Ők úgy futnak a novisadi polgárok között, mint villamos kisülés az égen. Cikkcakkban. A villámláshoz már annyiban is hasonlítanak, hogy néha ők is kislünek. Kislü tudniillik, hogy rosszul számítják ki a gyalogos polgár, a maguk sebessége és a hiányzó csengő közötti különbséget. Az eredmény ilyen esetekben „Elgázolta a biciklit” felirattal a rendőri sajtóiroda kommunikéi között olvasható.

**Állatsereglet az átjáróban**

A Novisadra már utban lévő Kludsky cirkusz birtokában lévő jelentékeny mennyiségű szelid és vad állat megérkezése előtt fel kell hívunk közönségünk figyelmét arra a menaszériára, amely a fútcái Omaljev-átjáróban szórakoztatja az odatévedőket. A menaszéria először is megcáfolja azt a népies hazugságot, hogy kutyák és macskák nem férnek meg egymás között. Az Omaljev-prolázban például egészen jól megférnek. Ugy a kutyák, mint a macskákból több példány képviseli a hasznosnak nevezett háziállatok eme közismert kategóriáit. Van azán — ketrecben — néhány szelid, félszelid, vad és félvad galamb, az egyik sarokban disznó, több partájjal, sőt libák is található. Egnémelyikük olyan fejlett, hogy nemcsak az átjáróban, de még a novisadi korzón is feltűnést keltenének. Ez a menaszéria, amely legutóbb több tyukkal bővült (ezek most konkurrálnak a libákkal) természetesen nagyon sok pénzt ér, de egyben mégsem hasonlít a pénzhez. Szaga van tudniillik. Különösen a kisebb nagyobb malackákból árad valami olyan illat, amely a Coty-féle parfümökkel sehogyan sem versenyezhetne. A nyuszikák nyomán sem árad májusi hangulat és azt sem lehetne állítani, hogy a libák és tyukok melléktermékei jelentékeny mértékben megkönnyítenek a közlekedést az Omaljev átjárón keresztül. Ne méltóztassanak felreérteni bennünket. Mi szeretjük a hasznos háziállatokat és eszünk ágában sincs, hogy netalántán kinozzuk őket. De akkor mért kinoznak ők bennünket?

**Ügyes eladó és kirakatrendező**  
felvétetik.

**Altwehr Alfred**

1317 Novisad, Jevrejska ul. 1-2

**Piaci árak július 24-én:**

Vágómarha la	—	9.50—10.50
Borju	—	12.—14.—
Sertés	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—
Bárány	—	9.—11.—
Vágott hal	—	20.—25.—
Hal	—	15.—20.—
Hal, apró	—	10.—14.—
Hizott lud	—	—
Sovány lud párja	—	90.—120.—
Fiatallud párja	—	90.—100.—
Kacsa párja	—	40.—50.—
Pulyka pár	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	30.—40.—
Tojás	—	1.—
Muhar széna	—	1.—
Szalma	—	—50

**DUNA VIZÁLLÁSA**

Július 15-én reggel	—	250
Július 16-án	—	256
Július 17-én	—	261
Július 18-án	—	262
Július 19-én	—	266
Július 20-án	—	266
Július 21-én	—	264
Július 22-én	—	257
Július 23-án	—	246
Július 24-én	—	237
Július 25-én	—	230

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR  
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

**APRÓ HIRDETÉSEK**

**VEGYESÁRU KERESKEDŐ-SEGÉD** aug. 1-re ÁLLÁST KERES. Vidékre is. Szerb-magyar-német nyelvismerettel. Cim a kiadó-hivatalban. 1307-1-3

**BUTOROZOTT SZOBA KIADÓ** Petar Zrinyi u. 23. 1337-1-1

**HIRDETÉSEK**

**ÜZLETHELYISÉG**

a város központjában azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás

**Bana Jelašića ulica 6.**  
1324-1-1

**FOJT kalapfestő intézet**  
**NOVI SAD,**  
Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.

**Olcsó szalmakalapok**  
nagy választékban.  
Viszont eladók  
forduljanak bizalommal cégemhez  
Tanuló leány felvétetik.

**Kis portál**

beépíteni való, alig használt, vas-redőnyvel és üveggel ellátva, azonnal eladó.

**Bachinger könyvkereskedő**  
1300 Njegoševa ul. 14. 1-0

**Eladó.**

Haláleset és előrehaladott életkor miatt házam, régen fennálló szatócsüzlettel együtt, italmérsi engedéllyel, lakással, kedvező feltételek mellett eladó. Biztos egzisztencia! Novi Sad, Magyar utca 40.

**Schmidl Antal.**

**NOVISAD-VELIKIBECSKEREK**  
GYORSHAJÓ KÖZLEKEDÉS

A kereskedői körökben gyors és pontos szállítása miatt kitűnően bevált Novisad-Beograd hajóforgalom kiegészítésére folyó hó 21-től kezdve direkt motoroshajó fog közlekedni hetenként kétszer Velikibecskerekre és vissza. Szállítási idő 8 óra. Rakodás Velikibecskereken hétfőn és csütörtökön, Novisadon kedden és pénteken. Gyorshajó közlekedés, teherhajó fuvardíjszabás. Felvilágosításokat ad a novisadi ügynökség.

**SCHREIBER ÁRMÁN**  
szállító, Jevrejska ucca 6. Telefon 290.

**Különféle butorok,**

szőnyegek, villanylámpák, szalon-tükör, konyhai és háztartási felszerelések jutányosan eladók. Liman, Dundjerski-villa, az emeleten.  
1318-1-2

**Egy szobás-konyhás LAKÁS**

az összes mellékhelyiségekkel új épületben azonnal kiadó. Cim: „REKLAM” hirdetőirodában  
Novi Sad, Jevrejska ul. 6.

**Pincér Ügynökség**

Követelések és más transzaktioikat vállal  
**FRIEDMANN KÁLMÁN**  
Novisad, Kralja Alexandra u. 1. Telefon 44.  
(Hotel Kr. Marija.)

**PORTÁS,**

ki egyúttal éjjeli őr is, esetleg fiatal házaspár, lakással, világítással és fűtéssel, azonnal felvétetik.

**Bernold-gyár, Novi Sad.**  
1330-1

**Lakás kiadó**

a Futaki-uton levő telepekben, mely 2 szoba-konyha és élekmrából áll. Ugyanaz a

**ház eladó,**

mely 3 szoba, 2 konyha, 2 élekmrára és gyümölcsös kertből áll. — Bővebbet:

**SCHMIDT RUDOLF**  
Laze Kostića (Széchenyi) ul. 27. szám.  
1304-1-2

**Társat keresünk**

nagyobb alföldi városban levő jólmeneteli vasúzlethez legalább 400 millió korona azonnali befektetéssel. Közreműködése nem okvetlen szükséges. Az üzlet esetleg egészen is átvehető. Ajánlatokat „Kitűnő tőkebefektetés 1264” jellegre RUDOLF MOSSE hirdetőjébe, Budapest VI, Podmanický u. 49. kérünk.

**Elcserélném**

szoba-konyhából álló lakásomat egyszobás, konyhás lakással.

**Sibinjanin Janka ulica 47.**  
1331-1

**HÁZ,**

egyegyed hold kerttel, lakással együtt azonnalra kiadó. **Daranyi-telep IV. ut. 67. szám.**

**Olcsó automobilok**

2 darab

**Austro Daimler Fiat**

6 üléses kifogástalan állapotban levők, eladók. Cim:

**Stevan Léway, Srhobran.**  
1328-1-2

**NAGYFEJEŐ**

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás. Legújabb függöny, stor s fehérnemű minták

**Lovački Dom**

Futoški put 132. szám.

**Ujból Temerini zene**

a legjobb kiszolgálással, hideg ételekkel, Szerémi borokkal és naponta friss SÖR Ud. Karolina Hermann Bajloni Beograd sörgyár képviseletéből, sörraktárból,

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

**Pető István**  
vendéglős.

Okleveles gépészmérnök

**Kovács és Társa**

szivattyú-, motor-, gépgyár és vasöntőde NOVISAD.

Gyártelep: Futaki-kapu.  
1228-1-6**Hatos 7-légkörös**

magánjáró lokomobil cséplésre készen eladó, esetleg kiadó.

Vadócz Károly, B.-Topola.

Naponta, délutánokint, rendes

**autóbuszjárat a Strandra.**

Kényelmes és gyors közlekedés. Indulás a „Szepszki Kralj“ szállónál ill. a Strand bejáratánál. — Viteldij személyenkint 5.— dinár.

**Kiadó üzlethelyiség**

vagy társulnék egy jólmenő, bármely szakmabeli üzlethez. Üzlethelyiséget f. é. augusztus 1-től rendelkezésre bocsájtok. Érdeklődni:

a háztulajdonosnál d. u. 1-4-ig  
1314 Dunavska ul. 8. 1-3

Német-magyar

**GYORS- és GÉPIRÓNÓT**

keres helybeli részvénytársaság. Szerb nyelvismeret feltétel. Ajánlatok:

„Postafiók 184.“ szám alá.

**Felvétel a Szegedi Növédő Egyesületbe**

Felvétel a szegedi szent Erzsébet Otthonba. — A szegedi Katolikus Növédő Egyesület Szegeden, Korona u. 18. szám alatt levő székházában internátust tart fenn, mely a szülői házat pótolja, felvételért a Ferencz József Tudomány Egyetem bármelyik fakultására beiratkozott rom. kath. vallású női hallgatók jelentkezhetnek.

A folyamodványok keresztlevéllel és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve 1925. év augusztus hó 25-éig az egyesület elnökségéhez nyújtandók be. A felvétel mindenkor 10 hónapra szól. Az ellátási díj havi 45 aranykorona. Az ellátási díjért napi 4-szeri (négyyszeri) étkezés, lakás, fűtés, világítás és ruhamosztatás, fürdés és kiszolgálás jár. A növendékek vallásérkölcsei nevelését és családi irányu gondozását a fenntartó egyesület biztosítja. Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület elnöksége.

Cim:

**„Szegedi Kath. Növédő Egyesület“**

1257 Szeged, Korona ucca 18. szám. 1-2

**Nagyvásár és kiállítás 1925. augusztus 22-től 31-ig Suboticán.**

A subotici Nagyvásár és Kiállításon részt fog venni az egész SHS királyság mezőgazdasága és ipara. A kiállítás mezőgazdasági osztályán a legszebb mezőgazdasági produktumok, a legkiválóbb tenyészállatok kerülnek bemutatásra, azonkívül a leghasznosabb traktorok és szántóvetőgépek kerülnek kiállításra. A kiállítás időtartama alatt szántókeversenyek, löversenyek és különféle mezőgazdasági kongresszusokat tartunk.

Külföldi importeurek nagy számban fognak megjelenni.

Vásári igazolványokat kiad városokban minden SHS kereskedelmi kamara és érdekképviselet, kisebb községekben minden jegyző. Külföldieknek minden SHS követség és konzulátus.

Belföldieknek a vásári igazolványokért 30 dinárt, a külföldieknek 80 dinárt kell fizetni. Visum ára 20 dinár.

A vásár és kiállítás 36.000 négyszögmeternyi területen lesz elhelyezve, amely méreteinél fogva nagyon alkalmas vásár céljaira.

Suboticától 20 percre fekszik a klimatikus Palić fürdőhely.

Jelentkezni/ lehet az ipari kiállításra július 31-ig, a mezőgazdasági kiállításra július 31-ig.

Minden kereskedő, mezőgazda kérjen jelentkezési lapot és azt küldje el a következő címre:

**I. Általános Subotici Nagyvásár és Kiállítás.**

Táviratcim: IZLOŽBA. — Telefon 302. 1175-1-0

**Zongorák**

és

**Pianinok**

elsőrangú gyártmány nagy választékban

**Truppel Bélánál**

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.  
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLTAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

**I. Novisadi Dobozgyár D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.****Elsőállit:** Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb áron. Mindenféle mérték utáni megbizásokat pontosan szállit. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bonbon és dessertdobozokban és cipőskatulyákban. Összecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére.**Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiáron. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árban kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenféle füződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Szépen berendezett 2 ágyas

**uccai szoba**

külön bejáratú augusztus 15-ére kiadó.

Cim: Faust hirdető irodában  
Kr. Alexandra 12. Telefon 75.

Van szerencsénk t. üzletfeleinknek becses tudomására hozni, hogy

**vasáru üzletünket ismét teljes üzembe helyeztük.**

Kérjük, hogy szükségletüknek fedezésekor bennünket felkeresni sziveskedjenek, biztosítjuk, hogy eddigi gyakorlatunkhoz hiven jutányosan és előzékenyen fogjuk kiszolgálni.

**DIETZGEN IMRE FIAI, NOVISAD.**

1302-2-3